

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj, ob ponedeljkah ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Urednik odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list »Edinost«. — Tisk tiskarne »Edinost«, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 20.—
za pol leta 10.—

EDINOST

Posamezne številke »Edinosti« se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglas se računa na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasni trgovci in obrtniki mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasni denarni zavodov mm po 20 vin.

Oglas v tekstu lista do pet vrst K 5.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček »Edinosti«. Naročnina in reklamacije se pošiljajo v Trstu. Plačilo se izključno le upravi »Edinosti«. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoustanovitveni račun št. 841.652.

Na Poljskem se poskušajo ruske armade vzdržati ob Ravki in Nidi.

V latorškem ozemlju sprednje ruske čete pregnane.

Ob spodnjem Dunajcu se boji nadaljujejo. — Na južnem Poljskem prispele naše čete do Nide.

Z vzhodne in zapadno-pruske meje ničesar novega.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ 20. (Kor.) Uradno se objavlja: 20. decembra, dopoldne.

V Karpatih so bile včeraj pregnane sprednje sovražne čete v dolini reke Latorce.

Severovzhodno od prelaza Lupkow se razvijajo večji boji.

Naši napadi iz fronte Krosno-Zaklczyn so pridobili povsod na prostoru.

V dolini Biale so prodrlje naše čete do Tuchowa. Boji ob dolnjem Dunajcu se nadaljujejo.

Rusi so se torej postavili v Galiciji zopet z močnimi četami v bran.

Na južnem Poljskem smo dospeli do Nide.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Hofer, generalmajor.

Položaj v Karpatih.

Poročevalec budimpeštanskega »Az Est« poroča 19. t. m. iz Munkača, da se Rusi, ki stoje v marmarski županiji neposredno ob meji pri Toronyi in severno od tam, neprestano umikajo. Ne morejo se več povrniti, kajti čim dalje bi prodrli na Ogrsko, v tem nevarnejši položaj bi zašli zaradi našega prodiranja v Galicijo. Moč Rusov, ki so vdrl v bereško in marmarško županijo, se ceni na 12.000 mož.

Poročevalec poroča nadalje: Na oni strani Vezertalaca in Obonicsa so se včeraj vršili majhni spopadi. Na obeh krajih smo prisilili sovražne čete v beg. Večidel Rusov, ki je pobegnil izpred Obonicsa, je zapustil ozadje županije. Ruske čete, ki so se nahajale ob mejah unške županije, so se priključile onim bežečim četam.

Zadnje poročilo iz Munkača 19. t. m. pravi, kakor poroča isti »Az Est«: Na podlagi na pristojnem mestu dobljenih informacij se javlja, da smo predvčerajšnjim in včeraj napredovali na vsej karpatški črti v vseh severnih ogrskih županijah.

Naše čete morajo v Karpatih leso vkljub velikemu mrazu izvrševati velike pohvale in prenašajo mraz izborna. Naše smučarske čete se obnašajo imenito in uspešno vrše poizvedovalno nalogo ter tako olajšujejo zmagovito prodiranje naših čet.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN 20. (Kor.) Veliki glavni stan, 20. decembra, dopoldne.

Z vzhodne in zapadno-pruske meje ničesar novega.

Na Poljskem se poskušajo ruske armade vzdržati v novi pripravljeni poziciji na Rawki in Nidi. Bili so napadeni povsod. Vrhovno armadno vodstvo.

KARLSRUHE 19. (Kor.) Velika vojvodinja Luiza je prejela od cesarja Viljema sledečo brzojavko:

»Hindenburg poroča ravnokar, da se pričinja ruska armada med srditimi boji umikati pred našo fronto in da jo naša armada zasleduje na vsej fronti.«

Položaj na severnem bojišču.

Vojaški sotrudnik dunajske »Tagespost« piše o položaju na severnem bojišču:

Umikanje porazene ruske armade se še nadaljuje. Močne sovražne zadnje čete se v Galiciji in na Poljskem še močno upirajo. Naše čete so prekoračile Pilico pri Piotrkovem in Przedborzu, dočim pa prodirajo nemške čete proti Tomaszowemu. Prodiranje med Piotrkovim in Przedborzem proti vzhodu se vrši ob bojih z ruskimi zadnjimi četami.

Na južnem Poljskem je včeraj (18. dec.) naša konjica dospela do reke Nide, kjer se je na njenem vzhod. bregu zavzel sovražnik očividno svoje pozicije z močnimi silami. Južno od Visle se ruske zadnje čete upirajo na vzhodnem bregu dolnega Dunajca kakor tudi južno od železnice Tarnow-Reszow. Ne more se še spoznati, ali naj se tolači ta odpor edino le kot umetni boj ali pa, če naj krije in zakriva pregrupacijo ruske glavne moči in zasnutek novih operacij. Zasledovanje po zavezniških armadah se torej vrši zelo previdno.

Na severnem in srednjem Poljskem se zdi, da se pripravljajo večji dogodki.

»Gazeta Krakowska« je 17. t. m. poročala: Sovražnika zasledujejo dan in noč naše in nemške čete. Naše čete so včeraj zasedle Jaslo. Na potu med Krosnim in Jaslenico se boj vrši že od včeraj. Prav tako se vrši boj pri Mrzyglom v soseski okraju. Rusi so imeli velike izgube. Danes so pripeljali večje število ujetnikov iz

Czulic v Krakov. Ujetniki, skoraj izključno Poljaki, pripadajo 70. ruskemu pešpolku.

V Petrogradu je bilo izdano 17. t. m. sledeče uradno sporočilo: V okolici Mlawe se nadaljuje naša akcija z uspehom. Na levem bregu Visle se nadaljuje koncentracija nemških čet. Iz okolice pri Ilowem se javlja, da se nahaja tamkaj velikomovnih nemških čet. 14. decembra jutraj so se med Lowiczem, Vislo in levim bregom Bzure vršili trdovratni boji z menjačo se ofenzivo in defenzivo. Naše čete so se končno le morale nekoliko umekniti, vendar pa so ti boji pripomogli Rusom, da so napredovali v drugih krajih. Na ostali fronti so bili boji manj ljuti.

Londonski »Daily Chronicle« je 18. t. m. poročal iz Petrograda: Bitka med Lowiczem in Lodžem še traja; toda Rusi so zopet nekoliko napredovali in načrt Nemcev, da bi po obeh straneh Visle prodrli proti Varšavi, je uničen. Južno od fronte Czenstochowa so nemške in avstro-ogrške pozicije utrjene tako močno, da so se odločili Rusi, da ne izvrše frontalnega napada. Nemško-avstrijske čete so pomnožene z ogrskimi četami. Skušajo sedaj napasti Ruse v bok in prerezati njihove zveze z ozadjem ter jih tako prisiliti, da bi se umaknili izpred Krakovega.

Iz Ženeve poročajo 19. t. m. Ruski generalni štab priznava danes poraz na Poljskem, ko je včeraj objavil še zelo nejasno poročilo. V poročilu se pravi, da je na levem bregu Visle skoraj na vsej fronti več dni trajajočim, skrajno lutim nemškim napadom sledil precejšen mir. V soglasju s kretanjem dela čet proti Ruzi in z ozirom na vedno naraščajočo avstrijska ojačenja v Karpatih da je bil generalni štab prisiljen, svoje pozicije izpremeniti, da odgovorjajo razdružiti nekaterih svojih armad. Sovražno ofenzivo v zapadni Galiciji da je včeraj mogel zadržati.

»Daily Mail« poročajo iz Petrograda: Armada, ki prihaja iz Karpatov, da porine nazaj levo rusko krilo, šteje kakih 750 tisoč mož. Na drugi strani fronte, med Vislo in Bzuro, narašča nemška armada vedno bolj in bolj. Čemu naj bi rabila ta koncentracija tako blizu Visle, je uganka tukajšnjim vojaškim strokovnjakom. Morda se dogaja to, da bi se nadaljevalo tudi na oni strani reke zasledovanje pri Przasnyszu premaganih moči, morda pa tudi v nadi, da bi se kolikor mogoče hitro prodrl po dolini, porinilo nazaj rusko krilo južno od Sochaczewega in zavzelo potem forte med Bzuro, da bi se tako odprla pot v Varšavo. V tem pa postajajo operacije okrog Varšave vedno skrivnostnejše, severno od trdnjave prav tako kakor južno. Mesto je pripravljeno na oblego.

Z nemško-francoskega bojišča.

BERLIN 20. (Kor.) Wolflov urad poroča: Veliki glavni stan, 20. decembra, dopoldne.

Na zapadu je nasprotnik včeraj ustavil svoje brezuspešne napade pri Nieuportu in Bixschotu.

Napadi v La Basse, ki so jih izvršili tako Angleži kakor Francozi, so bili odbiti z velikimi izgubami za sovražnika. Vjeli smo 200 mož (drugobarnih in Angležev). Pred našo fronto leži okoli 600 mrtvih Angležev.

Pri Notre Dame de Lorette, jugovzhodno od Bethuna, je zavzel sovražnik neki 60 m dolgi nemški strelni jarek. Naše izgube so neznatne.

V Argonah smo nekaj napredovali in uplenili tri strojne puške.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z južnega bojišča.

Boji pred umikom v Srbijo.

Kakor poroča »Pester Lloyd«, priobčen je sofijski list »Kambana« sledeče poročilo iz Niša o bojih, ki so se vršili pred umikom naših čet iz Srbije:

Boji so trajali od 3. do 8. decembra, šest dni in pet noči. Srbi so koncentrirali vse svoje moči in so pritegnili tudi še svoje čete z bolgarske meje. Boji so bili izredno hudi in srbske izgube so dosegle zelo visoko število. Česte so se nahajale v tako strahovitom stanju, da artiljeriji in municijemsku trenu avstro-ogrskih čet nikakor ni bilo mogoče dospeti na lice mesta v taki moči, kakor bi jo bil zahtevali ljuti, obupni boji Srbov. To je edini vzrok, da je armadno poveljništvo odredilo umikanje avstro-ogrskim četam. Nikakor pa ni

bilo to umikanje provzročeno morda po kakem posebnem srbskem hrabrem nastopanju ali pa morda, da bi dale povod za umikanje avstro-ogrške čete same. Ko so videli avstro-ogrške čete, da po brezletnih, popolnoma zmečanih cestah ni mogoče več spraviti naprej njihovih težkih topov in trenskih vozil, so bile prisiljene umekniti se, da se na ugodnejšem ozemlju izvede nova grupacija in da tamkaj počakajo povelja za nove operacije.

Srbi so najprej napadli iz dveh divizij obstoječe čete podmaršala Krausa, ki je s težko artiljerijo že obstreljevala prednje utrdbne krajevrške. Ta skupina je zadajala Srbom krvave izgube in je krepko odbijala vse napade.

Tudi ob Belgradu proti jugu prodirajoče avstro-ogrške čete so zavračale srbske napade, toda tudi te čete so se morale umekniti, ker se je strateški položaj izpremenil tako, in tako je prišlo, da je stala tretja avstro-ogrski armadi nasproti srbska masa v veliki premoči.

Ta tretja armada je stala na črti Rudnik-Gornji Milanovac. Trdo je prijemala Srbe in je zlasti takolimenovani akademski gardi, ki sestojajo iz samih inteligentnih Srbov, zadala velike izgube. Vendar na se je morala umekniti.

Napad srbskega levega krila in središča je zadrževal severno fronto avstro-ogrskih čet in je tako kril umikanje.

Vsi sofijski listi poudarjajo, da srbska vojska ne bo mogla dolgo uživati svoje zmage, dasiravno so Srbi sedaj zopet zavzeli svoje prejšnje pozicije in so se avstro-ogrške čete umeknile po junaških dejanjih, kajti nova avstro-ogrška ofenziva gotovo korenito izpremeni položaj. Tudi Srbi sami ne smatrajo izida teh bojev za odločitev, da, niti najmanj ne zakrivajo, da se prava vojna začena še sedaj.

Vojni poročevalec graške »Tagespost«, pišoč iz vojnega tiskovnega stana o položaju na severnem bojišču pravi: »Ta velika zmaga (na severu) deluje povsod osvetočje na čete in prebivalstvo, in dasiravno pada v časo kaplja grenkobe iz Srbije, ve vendar vsakdo, da so naše čete na jugu le polovico tako močne, kakor bi morale biti z ozirom na težavnosti ozemlja in moč obupno se borečega sovražnika, ki se ga v ostalem nikakor ne sme podcenjevati, in pa da še ni izpregovorjena zadnja beseda.

Novi ruski poslanik v Srbijo.

NIŠ 18. (Kor.) Srbski tiskovni urad poroča: Novi ruski poslanik, knez Trubeckoj, je izročil danes v Kragujevcu prestonasledniku-regentu Aleksandru v navzočnosti ministrskega predsednika Pašića svoje poverljivo pismo.

Vojna s Turčijo.

V Perziji.

CARIGRAD 19. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Naše zmagovalne, proti Koturu prodirajoče čete so zasedle nekaj gričev, ki obvladujejo to mesto.

Turki zadovoljni z dosedanjimi uspehi.

CARIGRAD 19. (Kor.) Na predlog nekaterih poslancev je zbornica sklenila, da se pošlje podgenerallissimu armade brzojavno poročilo o zadovoljstvu nad uspehi na suhem in morju.

Turki zapustili polotok Sinej.

LONDON 20. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Kaira: Turške čete so pred 14 dnevi zapustile Sinajski polotok in se niso več vrnile. Sueški prekop se nahaja od Port Saida do Sueza v obrambnem stanju.

Novi egipčanski sultan.

LONDON 20. (Kor.) Tiskovni urad poroča: V sled postopanja prejšnjega egipčanskega kedi, ki se je pridružil sovražniku kralja, je bila vlada prisiljena, da mu odvzame kedi. Visoko dostojanstvo je bilo z naslovom »Sultan egipčanski« podeljeno knezu Husein Kemalu, ki je ponudbo tudi sprejel. Kralj je imenoval novega sultana za častnega viteza velikega križa Bathovega reda, predsednika ministrskega sveta Husein Rašija pa za častnega viteza velikega križa redov sv. Mihaela in sv. Jurija.

LONDON 20. (Kor.) Kakor poroča Reuterjev urad iz Kaira, je mesto povodom vladarskega nastopa novega sultana vse v zastavah. Ves Egipt pozna novega sultana kot prijatelja felahov. Njegov vladarski nastop vzbuja radi tega splošno veselje.

Vojna v kolonijah.

Burska vstaja.

LONDON 20. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Pretorije, da se je pričela tamkaj pred vojnim sodiščem razprava proti burskemu voditelju Turie in njegovemu bratu.

Bülow v Rimu.

RIM 20. (Kor.) Knez Bülow je predložil danes kralju Viktorju Emanuelu svoje poverljivo pismo. Knez Bülow in uradni nemškega poslanstva so se odpeljali iz vile Malte v dvornem vozu. Na trgu Quirinal se je zbrala precejšnja množica ljudstva, ki je poslanika spoštljivo pozdravila. Kralj je sprejel kneza v prestolni dvorani. Po italijanskem dvornem ceremonijelu se ne vrše nobeni nagovori.

Novi ruski dreadnoughti.

BAZEL 20. (Kor.) Kakor poročajo »Baseler Nachrichten« iz Pariza, bodo v najkrajšem času končani štiri ruski dreadnoughti tipa »Gangut«.

Sestanek nordijskih kraljev.

MALMOE 19. (Kor.) Ob ½11 dopoldne se je vršila konferenca zunanjih ministrov z njihovimi uradniki. Ob ½2 so imeli konferenco kralji in ministri, nakar so konferirali kralji posamezno z zunanjimi ministri. Končno se je zopet vršila konferenca med kralji in ministri.

MALMOE 20. (Kor.) Včeraj zvečer, ko sta danski in norveški kralj zapustila Malmoe, je bil objavljen sledeči razglas:

Sestanek je otvoril v petek 18. t. m. kralj Gustav z nagovorom. V tem nagovoru je kralj naglašal enoglasno in skupno voljo nordijskih kraljev za nevtralnost ter poudarjal, kako bi bilo želeli, da ta kraljevstva postopajo tudi vnaprej skupno v obrambo skupnosti interesov.

Kralj je dalje izjavil, da bi si nadedli veliko odgovornost sedanjosti in prihodnosti, ako bi opustili kaj, kar bi bilo lahko v korist trojnega naroda in to ravno da ga je pripravilo k temu, da je povabil danskega in norveškega vladarja na posvetovanje.

Na govor kralja Gustava sta odgovorila kralj Hakon in kralj Kristjan. Oba sta izražala svoje veliko veselje nad tem, da je kralj Gustav prišel s to inicijativo ter izrekla nado, da porodi sestanek za njihove narode dobre in blagoslova polne sadove.

Sestanek je končal dne 19. t. m. popoldne.

Razpravljanja med kralji in njihovimi ministri za zunanje zadeve niso samo ojačila držav, temveč so se ugotovila tudi edinstva glede posameznih vprašanj, katere je eden ali drugi stavil med razpravo.

Končno so se sporazumeli v tem, da se nadaljuje skupno zapričeto delo in da se odrede, vselej kadar bi to zahtevali odnosaji, sestanki zastopnikov treh kraljev.

Svedski kralj je odgovoril skupaj s kraljico, ki je bila prišla ravno preko Sassnitz, ob poludnanjstih v Stockholm.

Naredba finančnega ministrstva glede terminskih kupčij s kavo na tržaški borzi.

DUNAJ 20. (Kor.) »Wiener Zeitung« razglasa naredbo finančnega ministrstva sporazumno s trgovinskim in pravosodnim ministrom z dne 19. decembra 1914 glede razvika tekočih terminskih kupčij s kavo na tržaški borzi. Na podlagi cesarske naredb z dne 10. oktobra 1914 se odreja, kakor sledi:

§ 1. Glede onih na tržaški borzi pred 1. avgustom 1914 za december 1914, marec in maj 1915 sklenjenih terminskih kupčij s kavo, ki še niso izpolnjene ali obračunane, zahteva kupec lahko učinkovito dobavo, vendar ne prej, kot po preteku treh mesecev, računa od onega časa, ko se zopet odpre redna vožnja (plovba) med Brazilijo in Trstom, ali pa tudi lahko zahteva po obstoječih določilih obračun.

Čas, kedaj gori omenjene plovbe zopet pričnejo, mora razglasiti c. kr. namestništvo v Trstu v listu »Osservatore Triestino«.

§ 2. Borzno ravnateljstvo v Trstu ima z odobrenjem c. kr. namestništva v Trstu določiti najkasneje tekom treh dni po razglasitvi te naredb one cene, na podlagi katerih naj se na zahtevo kupca v smislu § 1 napravi obračun.

§ 3. Ako hoče kupec v smislu § 1 zahtevati učinkovito dobavo, mora podati najkasneje na prvi delavni dan, ki sledi one-

mu dnevu, ko so one cene za obračun razglašene v listu »Osservatore Triestino« in to do 12. ure opoldne pismeno izjavo likvidacijski blaginji za terminske kupčije s kavo na tržaški borzi.

Ako kak kupec opusti podati v določenem roku tako izjavo, se med njim in likvidacijsko blaginjo obračuna na podlagi cen, ki so objavljene v smislu te naredb.

Likvidacijska blaginja mora najkasneje do 12. ure opoldne onega drugega delavnega dne, ki sledi dnevu, ko so bile objavljene cene za obračun, prodajalce obvestiti o odstopu vprašati potom pismene izjave, ako zahtevajo učinkovito dobavo ali obračun.

Izenačba diferenc, ki izhajajo iz obračuna, se ima izvršiti za 30. december 1914 porabišmi smiselno »specijelne uzanze za terminske kupčije s kavo na tržaški borzi«.

§ 4. Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Poziv zemlinskega višjega sodnika. BUDIMPEŠTA 20. (Kor.) Kakor se poroča iz Homone, je izdal tamkajšnji višji sodnik dr. Ladislav Goergey na prebivalstvo poziv, naj se z ozirom na to, da je iz imenovanega okraja sovražnik že popolnoma pregnan, v lastnem interesu zopet vrne v svoja domovja.

BAGDAD 19. (Kor.) Ker je reka Tigris močno narastla, je velik del mesta poplavljen. Škoda je zelo velika. Porušeni hiš nad 2000 hiš. Avstrijski konzul je razdelil med najbolj prizadete 200 funtov, okoli 4500 kron. Prebivalstvo je sprejelo to pomoč z velikim zadovoljstvom na znanje.

Cesar Viljem zopet na bojišču.

BERLIN 20. (Kor.) Veliki glavni stan: Cesar Viljem, ki je popolnoma okreval, je zopet odšel na fronto.

Vrhovno armadno vodstvo.

Car v Voronežu.

VORONEŽ 20. (Kor.) Car je prisel večraj semkaj. Tudi carica je prisela semkaj s svojimi hčerkami. Car je posetil bolnišnice. Ob 6 zvečer je carska rodbina odpotovala iz mesta.

Podaljšanje moratorija v Italiji.

RIM 20. (Kor.) Novi dekret podaljšuje moratorij do 31. marca 1915, a v milejši obliki. Moratorij preneha dne 1. aprila 1915.

Grške usluge Angležem in Francozom.

CARIGRAD 20. (Kor.) »Terdzumani i Hakikat« poroča, da je privolila Grška v ustanovitve brezzičnih brozovarnih postaj na malem otoku Fanan pri Mitilene in v pristanišču Mudrosu na Lemnu, kar je Angležem in Francozom v veliko korist. Angleško brodovje se poslužuje pristanišča Sygra na otoku Mitilene kot skladišča za živež.

List naglašja, da pomeni to kršenje nevtralitete.

Vožnja med Hullom in Newcastlom ustavljena.

ROTTERDAM 20. (Kor.) »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča, da je vožnja ob angleškem obrežju med Hullom in Newcastlom ustavljena.

List »Kambana« o pomenu poraza ruske armade.

SOFIJA 20. (Kor.) Razpravlja o velikem ruskem porazu piše list »Kambana«: Samo možnost ruske zmage je vzbujala pri vseh nevtralnih državah od severa do juga strah. K sreči je jedro ruske armade že premagano. S tem je odstranjena tudi nevarnost, ki je plavala nad Balkanom. Posebno mi Bolgari se veselimo ruskega poraza, ker se je tudi Rusija veselila bolgarske nesreče. Veselimo se je pa posebno še radi tega, ker je sedaj odstranjena največja zapreka, da je uresničilo ideali bolgarskega naroda. Poraz ruske armade ni samo zmaga celega kulturnega sveta, ista pomeni tudi osvobodjenje ruskega naroda izpod knute carizma.

Nemški socialistični poslanec - prostovoljec v francoski armadi.

PARIZ 20. (Kor.) Državnozbornski poslanec mesta Metz, dr. Weill, je dne 5. avgusta stopil kot prostovoljec v francosko armado. Izjavlja, da je prepričan, da je s tem izvršil svojo dolžnost kot socialistični alžasko-lotariški poslanec.

Sestanek treh nordijskih kraljev.

Dne 18. in 19. t. m. se je vršil v Malmoe (v Svedski) na povabilo švedskega kralja sestanek treh škandinavskih kraljev. Sestali so se kralji: danski, švedski

